

Rolnummer : 379
Arrest nr. 19/92 van 12 maart 1992

A R R E S T

In zake : de vordering tot gedeeltelijke schorsing van artikel 52 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, vervangen door de wet van 18 juli 1991 tot wijziging van de voormelde wet, op 27 januari 1992 ingesteld door de vereniging zonder winstoogmerk Amnesty International - Belgique francophone.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters I. Pétry en J. Delva,
en de rechters D. André, L. De Grève, L.P. Suetens,
M. Melchior en L. François,
bijgestaan door de griffier H. Van der Zwalmen,
onder voorzitterschap van voorzitter I. Pétry,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

*

I. ONDERWERP

Bij verzoekschrift aan het Hof gericht per op 27 januari 1992 ter post aangetekende brief vordert de vereniging zonder winstoogmerk Amnesty International - Belgique francophone, vertegenwoordigd door haar raad van bestuur, waarvan de zetel gevestigd is Berckmansstraat 9 te Sint-Gillis (1060 Brussel), de schorsing van artikel 52, § 1, 7° - en van artikel 52, § 2, 2°, § 3, 2°, en § 4, 2°, in zoverre het naar de voormelde bepaling verwijst - van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, vervangen door de wet van 18 juli 1991 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 voormeld.

In het verzoekschrift wordt ook beroep tot vernietiging van die bepalingen ingesteld.

II. RECHTSPLEGING

Bij beschikking van 28 januari 1992 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen conform de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

Bij beschikking van 29 januari 1992 is rechter L. De Grève aangesteld als lid van de zetel ter vervanging van rechter K. Blanckaert, verhinderd.

De rechters-verslaggevers M. Melchior en L. De Grève hebben geoordeeld dat er geen reden was ten deze tot toepassing van de artikelen 71 en volgende van de genoemde organieke wet.

Bij beschikking van 4 februari 1992 heeft het Hof de terechtzitting voor de debatten over de vordering tot schorsing op 20 februari 1992 vastgesteld.

Van die beschikking is aan de verzoekster en aan de in artikel 76, § 4, van de organieke wet vermelde overheden kennisgegeven bij op 5 februari 1992 ter post aangetekende brieven, op 6 en 7 februari 1992 aan de geadresseerden ter hand gesteld.

Op de terechtzitting van 20 februari 1992 :

- zijn verschenen :
Mr. M. Verdussen, advocaat bij de balie te Brussel, voor de verzoekster;
Mr. D. Lagasse, advocaat bij dezelfde balie, voor de Ministerraad, Wetstraat 16 te 1000 Brussel;
- hebben de rechters-verslaggevers M. Melchior en L. De Grève, respectievelijk in het Frans en het Nederlands, verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd conform de bepalingen van de artikelen 62 en volgende van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

III. ONDERWERP VAN DE BESTREDEN BEPALINGEN

Artikel 52, § 1, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, zoals vervangen door de wet van 18 juli 1991 bepaalt :

"De Minister van Justitie of diens gemachtigde kan beslissen dat de vreemdeling die het Rijk probeert binnen te komen zonder te voldoen aan de in artikel 2 gestelde voorwaarden, die zich vluchteling verklaart en die aan de grens vraagt om als dusdanig erkend te worden, de toegang tot 's lands grondgebied wordt geweigerd en dat die vreemdeling dientengevolge door de met de grenscontrole belaste overheden zal worden teruggedreven :

(...)

7° wanneer de vreemdeling afkomstig is uit een land waarvan, in het voorafgaand kalenderjaar, minstens 5 pct. van de asielzoekers afkomstig is en voor zover uit het laatste jaarverslag van de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de Staatlozen blijkt dat minder dan 5 pct. van de genomen eindbeslissingen hebben geleid tot de toekenning van het statuut van vluchteling aan asielzoekers afkomstig uit bedoeld land, en voor zover hij geen elementen aanbrengt dat er ernstige aanwijzingen bestaan van gevaar voor zijn leven of vrijheid, in de zin van het Internationaal Verdrag van Genève betreffende de status van de vluchtelingen. De Koning bepaalt, na advies van de Commissaris-generaal, bij een in Ministerraad overlegd besluit, de datum van inwerkingtreding en de toepassingsduur van deze bepaling. De Koning kan, onder dezelfde voorwaarden, voor de door Hem

bepaalde termijn deze bepaling opschorten, hetzij voor het geheel van de landen waaruit asielzoekers afkomstig zijn, hetzij voor één of meer landen."

Die bepaling staat toe, onder sommige voorwaarden, de kandidaat-vluchteling terug te drijven die zich aan de grens bevindt en die niet in het bezit is van één van de documenten bedoeld in artikel 2 van de wet houdende machtiging tot toegang tot het land of van de als zodanig geldende machtiging.

Door de verwijzing die erin wordt gemaakt betreft die bepaling ook de kandidaat-vluchteling die het grondgebied is binnengekomen zonder te voldoen aan de bij artikel 2 vastgestelde voorwaarden. Krachtens artikel 52, § 2, 2°, zal die kandidaat, in de gevallen waarin artikel 52, § 1, 7°, voorziet, niet kunnen toegelaten worden in de hoedanigheid van vluchteling in het Rijk te verblijven.

Voorts verbiedt artikel 52, § 3, 2°, de vreemdeling die regelmatig het Rijk is binnengekomen en die zich vluchteling verklaart er in die hoedanigheid te verblijven wanneer hij zich in de situatie bevindt waarin artikel 52, § 1, 7°, voorziet.

Tot slot treft artikel 52, § 4, 2°, met een soortgelijke maatregel de vreemdeling die gemachtigd of toegelaten is langer dan drie maanden in het Rijk te verblijven of er zich te vestigen ; hij kan niet toegelaten worden in de hoedanigheid van vluchteling te verblijven of zich te vestigen.

Bij koninklijk besluit van 25 november 1991 heeft de Koning de inwerkingtreding van artikel 52, § 1, 7°, vastgesteld op de dag van de bekendmaking van genoemd koninklijk besluit in het Belgisch Staatsblad en bepaald dat het op 31 december 1992 buiten werking zal treden.

Hetzelfde koninklijk besluit bepaalt dat tot 31 december 1991 artikel 52, § 1, 7°, toepasselijk is op de vreemdeling die afkomstig is van Ghana, Indië, Pakistan en Polen.

IV. IN RECHTE

- A -

- A.1. In één enkel middel, dat de schending aanvoert van de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet en artikel 3 van het Internationaal Verdrag betreffende het statuut van vluchtelingen, ondertekend te Genève op 28 juli 1951, en goedgekeurd door de wet van 26 juni 1953, verwijt de verzoekster de bestreden bepalingen een discriminatie in het leven te roepen ten aanzien van de kandidaat-vluchtelingen naargelang zij afkomstig zijn van "risicolanden" of "risicoloze landen".

Volgens het eerste onderdeel van het middel steunt het onderscheid op een criterium dat niet pertinent is in zoverre het het niet mogelijk maakt noodzakelijkerwijze het beoogde doel te bereiken. Het aantal beslissingen van niet-erkenning dat wordt genomen ten aanzien van aanvragen van kandidaat-vluchtelingen afkomstig uit eenzelfde land zou geen betrouwbare indicator zijn van het "veilige" karakter van dat land, al was het maar omdat de niet-ontvankelijkheid van een aanvraag

verband kan houden met zeer diverse redenen, opgesomd in artikel 52 van de wet van 15 december 1980. Het zou zelfs blijken dat tal van asielaanvragen die volkomen zonder grond zijn, zouden uitgaan van kandidaten die afkomstig zijn van landen die niet als "veilige" landen zouden kunnen worden aangemerkt. Ten slotte zou het criterium des te minder betrouwbaar zijn omdat van jaar tot jaar de politieke situatie grondig kan worden gewijzigd waardoor de gegevens van de kwestie compleet zouden worden veranderd.

Volgens het tweede onderdeel van het middel zou het onderscheid consequenties hebben die volkomen onevenredig zijn met de door de wetgever nagestreefde doelstellingen. Indien het zo is dat men over een waardeconflict kan spreken, zouden de voordelen die België van de litigieuze maatregel zou kunnen behalen niet voldoende belangrijk zijn, noch zelfs voldoende zeker om de toets te kunnen doorstaan van een afweging tegen de dramatische gevolgen die de maatregel zou kunnen teweegbrengen voor de kandidaat-vluchteling waarop men die zou toepassen.

- A.2. De verzoekster laat gelden dat de toepassing van de litigieuze bepaling het gevaar inhoudt dat naar hun land van herkomst worden teruggestuurd vreemdelingen wier fysieke integriteit of zelfs leven daar ernstig zouden worden bedreigd.

Dientengevolge zou zij een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kunnen lijden. Dat nadeel zou radicaal verschillen van dat waarover het Hof in zijn arrest nr. 37/90 van 22 november 1990 heeft geoordeeld. Anders dan het geldelijke nadeel waarvan in die zaak sprake was, zou het nadeel dat de

verzoekster zou kunnen lijden ten gevolge van de onmiddellijke toepassing van de betwiste bepalingen door de vernietiging ervan niet verdwijnen. Het morele belang van de verzoekster zou rechtstreeks afhankelijk zijn van de individuele materiële situatie van identificeerbare personen. Het materiële nadeel dat door die personen zou worden geleden zou noodgedwongen ten aanzien van de verzoekster een moreel nadeel met zich meebrengen ; aangezien het materiële nadeel van de eersten onherstelbaar zou zijn, zou het morele nadeel van de tweede dat ook zijn.

- B -

B.1. Naar luid van artikel 20, 1°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 dient aan twee grondvoorwaarden te zijn voldaan opdat tot schorsing zou kunnen worden besloten :

- 1° de middelen die worden aangevoerd moeten ernstig zijn;
- 2° de onmiddellijke uitvoering van de bestreden regel moet een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kunnen berokkenen.

Daar de twee voorwaarden cumulatief zijn, leidt de vaststelling dat één van die voorwaarden niet is vervuld tot verwerping van de vordering tot schorsing.

B.2. De verzoekende partij stelt dat de bestreden bepalingen ertoe kunnen leiden dat vreemdelingen zullen worden teruggedreven, naar hun land van herkomst, waar hun fysische integriteit, zelfs hun leven, ernstig bedreigd is.

De verzoekende partij stelt daarenboven dat haar moreel belang direct afhankelijk is van de individuele materiële toestand van identificeerbare personen en zij dus zelf, als vereniging, een moeilijk te herstellen ernstig nadeel dreigt te ondergaan.

- B.3. Zonder zich, bij het eerste onderzoek van de gegevens waarover het Hof beschikt in dit stadium van de procedure, te moeten uitspreken over de interpretatie die de verzoekende partij van de bestreden bepaling geeft, stelt het Hof vast dat het door verzoekende partij aangevoerde nadeel in zoverre dat het verbonden is met het nadeel dat individueel zou kunnen worden geleden door de personen wier bescherming zij wil verzekeren, niet kan worden aangezien als een ernstig nadeel dat een vereniging zonder winstbejag als dusdanig treft. Om het ernstig karakter van een nadeel te beoordelen, mag men immers de v.z.w. die beginselen verdedigt of een collectief belang beschermt niet verwarren met de fysieke personen die in hun persoonlijke situatie worden geraakt en waarop die beginselen en dat belang betrekking hebben.

Het nadeel dat de verzoekende partij als zodanig zelf ondervindt, is een moreel nadeel dat zij ondergaat ingevolge het uitvaardigen van wettelijke bepalingen die strijdig zijn met de beginselen die in haar maatschappelijk doel zijn ingeschreven. Dat nadeel is niet moeilijk te herstellen, maar kennelijk vatbaar voor herstel, vermits het kan verdwijnen door een eventuele vernietiging van de bestreden bepalingen.

OM DEZE REDENEN,

HET HOF

verwerpt de vordering tot schorsing.

Aldus uitgesproken in het Frans en het Nederlands, conform artikel 24 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 12 maart 1992.

De griffier,

De voorzitter,

H. Van der Zwalmen

I. Pétry